

*Україно моя,
ти у серці
єдина...*

інтелектуальна гра

для учнів 8-9 класів

підготувала заступник з ВР

Кваша Ніна Петрівна

Мета: розвивати пізнавальний інтерес до історії свого народу, своєї країни; виховувати повагу до української культури, почуття гордості за свою Батьківщину, сприяти творчій самореалізації учнів, збагаченню старшокласників інформацією про невідомі сторінки з історії, літератури, мистецтва України, розвитку уяви, пам'яті, вміння самостійно аналізувати факти; вихованню почуття національної гідності.

Оформлення: плакати з висловами про Україну, презентація, табло результатів, сигнальні картки.

Хід турнір

Турнір ми розпочнемо словами Василя Симоненка:

«Україно! Доки жити буду – доти відкриватиму тебе»,

нехай ці слова стануть епіграфом нашої гри.

Україна має свою багатовікову історію, своєрідну культуру, літературу. Нам є чим пишатися, що цінувати, вивчати, про що розповісти іншим.

Україна для нас – найрідніша, найдорожча, найкраща у світі, бо це наша рідна земля, де ми народилися й живемо, де жили й працювали наші предки.

Рідна земля – це чарівний світ дитинства, невичерпне чудодійне джерело, що все життя живить душу людини.

Україна – країна смутку і краси, країна, де найбільше люблять волю, країна любові до народу.

В турнірі беруть участь дві команди.

Умови гри:

1. Грають 2 команди: **БАРВІНОК і РОМАШКА**
2. Час на обдумування варіанту відповіді – 30 секунд.
3. Правильна відповідь оцінюється в 1 бал.
4. Якщо одна команда не знає правильну відповідь, то право відповіді переходить до другої команди і оцінюється 2 бали.

1. Продовж прислів'я (відповідають по черзі)

- 1.Хліб, сіль їж, а....(правду рїж)
- 2.Слово не горобець, ...(вилетить не спїймаєш)
- 3.Друга легше знайти, ніж...(зберегти)
- 4.Ранні пташки росу п'ють, а ...(пізні сльози ллють)
- 5.Заліз кіт на сало і ...(кричить мало)
- 6.Праця годує, а...(лінь марнує)
- 7.Гостре словечко ...(коле сердечко)
- 8.Хочеш їсти калачі, ...(не сиди на печі)

Склади прислів'я

(Хто швидше збере розрізане прислів'я і виразно його прочитає)

1. Козак – слабкому захисник,
Цінити побратимство звик.
2. Козаки – борці за волю,
За народну щасну долю.

2. Далі.,далі, далі...

(Командам необхідно дати якомога більше відповідей на поставлені запитання за 1 хвилину)

Запитання для І команди.

1. На честь кого названо Київ?(Кия)
2. Як називається головна вулиця Києва?(Хрещатик)
3. Як називається найбільша річка України?(Дніпро)
4. Що означає слово «козак»? (вільна людина)
5. Назвіть найкращих співочих птахів України.(соловей)
6. Який птах не висиджує своїх пташенят?(зозуля)
7. Батько вашого діда(прадід)
8. Яку рослину висаджують за українським повір'ям біля хати, коли народжується дівчинка? (калина)
9. Що являє собою герб України?
10. Сестра Кия (Либідь)

11. Які кольори державного прапора України?(синьо-жовтий)

12. Які пісні діти виконували навесні?(веснянки)

Запитання для I команди.

1. Яку назву мала козацька держава, створена за дніпровськими порогами?
(Запорізька січ)

2. Назвіть один із найдревніших законів, який є малим гербом України? (тризуб)

3. Автор слів гімну України? (П. Чубинський)

4. Назва гімну України (Ще не вмерла Україна)

5. Як називалась перша слов'янська держава? (Київська Русь)

6. Як називається основний закон України? (Конституція)

7. Як звали сестру Кия, Щека, Хорива? (Лебідь)

8. Які кольори державного прапора України? (синій, жовтий)

9. Назвіть найбільшу святиню українського народу в музичній символіці ?
(гімн)

10. Назва великого зібрання творів Т.Г. Шевченко? (Кобзар)

11. Назвіть композитора, який поклав вірші Чубинського на музику, що став гімном? (Вербицький)

12. Що означає слово «козак»? (вільна, незалежна людина)

3. Віриш – не віриш

Команди на аркуші паперу проставляють цифри від 1 до 10 ведучий зачитує твердження. Якщо на думку команди воно є вірним, то проти номера ставиться знак +, якщо ні, то знак -.

1. Центр Слобожанщини – Харків.

2. Карпатський край зветься Гуцульщина.

3. Дніпро впадає в Азовське море.

4. Кобзарі грають на скрипках.

5. Свято Івана Купала святкують 15 червня.

6. Автор гімну „Ще не вмерла Україна” – Шевченко.

7. Харків був столицею України.
8. Головна вулиця Києва - Хрещатик.
9. Лелека стоїть тільки на одній нозі.
- 10.Булава – це відзнака гетьманської влади на Україні.

4.Українська казка

(відповідає хто перший)

- Хто полюбляв кататися верхи , та й ще на побитому?(лисичка)
- Як називалася казка, де Лев не хотів бути царем звірів?(Осел і Лев)
- Як називається казка, де горобець вчився будувати гніздо?(Біда навчить)
- З ким пішла Лисичка - сестричка в ліс, а звірі злякалися і поховалися?
(Пан Коцький)
- Назвіть казку, де дід та баба не дозволяли онучці грітися біля вогню?(Снігурочка)
- В якій казці багатий брат, хотів ошукати бідного, але в нього нічого не вийшло?
(Мудра дівчина)
- Скількох героїв зміг обдурити Колобок, коли тікав від них? (5)
- Як звали дочку відьми в казці «Івасик –Телесик?» (Зміючка Оленка)

5. Загадки

(Кожній команді задається загадка. Дається хвилина на роздуми, по закінченні якої діти дають відповідь.)

- 1.Сам у церкві не буває, а других туди зазиває.(Дзвін)
- 2.В лісі вирізана, гладенько витесана,
Співає, заливається, як називається?(Сопілка)
3. Маленький, сіренький, по гаях літає, уночі співає. (Соловей)
- 4.Які ноги заввишки, такий ніс завдовжки. (Лелека)
- 5.Як дерево називається, що влітку в білий пух одягається? (Тополя)
- 6.Воно належить мені, але інші вживають його частіше за мене.(Ім'я)
7. Білий, маленький,

Бокастий та товстенький,

Чимсь смачним напхався.

В окропі купався,

У дірку впав,

Там і пропав.(вареник)

8. Не печене, не варене, а на столі – сніданок.(молоко)

9. В одній діжці – два тіста . Штовхаються , штовхаються – ніколи не змішаються.(яйце)

10. Мене не їдять, але й без мене не їдять.(сіль)

11. Маленькі плоди, як сережки, повисли. Червоні – солодкі , зелені – кислі.(вишні)

12. Без голови , а ногу маю: бриля на неї одягаю.(гриб)

6.Символи України

1. Хто автор слів Гімну України? (Чубинський.)
2. Край, де ви народились, живете і зростаєте. (Батьківщина.)
3. Знак, що символізує міць держави. (Герб.)
4. Людина, яка належить до певної держави, підпорядковується законам, перебуває під її захистом. (Громадянин.)
5. Столиця України. (Київ.)
6. Найголовніша пісня країни. (Гімн.)
7. Один із державних символів. (Прапор.)

7.Сторінки історії

- Які гори є на території України? (Кримські, Карпати.)
- Назвіть найвищу гору Карпат? (Говерла, 2 061 м.)
- Які моря є на території України? (Чорне, Азовське.)
- Яка найбільша річка? (Дніпро.)
- Основний закон України. (Конституція.)
- Державна мова України. (Українська.)
- Найголовніший майдан нашої країни. (Майдан Незалежності.)
- Кого називають Кобзарем України? (Т.Г.Шевченка.)
- Що святкують українці 28 червня? (день Конституції.)

8.Вінок

(Поставити у відповідність)

Квіти яблуні-материнська любов

Барвінок-життя

Любисток-відданість
Мак-боротьба за волю
Ромашка-ніжність
Волошка-щирість
Колосся-достаток

9. Життя та побут українців

Серпанок - це...

- А) Яскраве сонце;
- Б) Тонка, біла тканина із льону;
- В) Квітка.

Очіпок – це...

- А) Горщик
- Б) Черпак;
- В) Головний убір

10. Український одяг

(Назвати одяг українців., який бачите на фото)

11. Українські реалії

Мною задумані поняття, що тісно пов'язані з Україною. Я називаю три факти, які вказують, що це. Команда, що назве слово після першої реалії, отримає 3 бали, після другої - 2 бали, після третьої - 1 бал.

- I. 1) Це чудовий вид мистецтва, символ весняного пробудження природи.
- 2) Їх разом із паскою освячують у церкві.
- 3) Це розмальоване символічними знаками . (Писанка)
- II. 1) Хата без нього, що родина без дітей.
- 2) Хліб та сіль на ньому – ознака гостинності українського народу.

3) Їх вишивають, а потім прикрашають ними хату або витираються.

(Рушник)

III. 1) Найкраща оздоба української дівчини.

2) Їх пускають на воду під час свята Івана Купали.

3) Це квіти, сплетені в коло, якими прикрашають голову.

(Вінок)

IV.1) Рослина, яка росла в українському селі майже в кожному дворі.

2) З нею порівнюють красу дівчини.

3) Рослина-символ України.

(Калина)

12.Хто швидше?

Відповідає та команда, яка першою підніме сигнальну картку

1.Столиця України? (Київ)

2.Хто заснував Київ? (Кий, Щек, Хорив та Либідь)

3.Коли ми святкуємо день незалежності України? (24.08.91)

4.Назвіть теперішнього українського президента.(Порошенко)

5.Як звали князя, що охрестив Київську Русь?(Володимир)

6.Портрет якого політичного діяча зображений на українських 2-х гривнях?(Ярослав Мудрий)

7.Які моря омивають Україну?(Чорне, Азовське)

8.Як називається найвища вершина Карпат?(Говерла)

9.Найвідоміша книга Т.Г.Шевченка?(«Кобзар»)

10.Коли на Україні святкують Різдво?(7 січня)

Козак слабкому захисник
цінити побратимство звик

Козаки борці за волю
за народну щасну долю

Квіти яблуні материнська любов

Барвінок життя

Любисток відданість

Мак боротьба за волю

Ромашка ніжність

Волошка щирість

Колосся достаток

Квіти яблуні материнська любов

Барвінок життя

Любисток відданість

Мак боротьба за волю

Ромашка ніжність

Волошка щирість

Колосся достаток

